

**Homilie bisschop Van den Hende
Eucharistieviering Stille Omgang, Obrechtkerk (Kerk van Onze-Lieve-Vrouw van de
Allerheiligste Rozenkrans), Amsterdam
15 maart 2025**

Deuteronomium 8, 2-3.14b-16a

1 Korintiërs 10, 16-17

Johannes 6, 51-58

Broeders en zusters in Christus, de meesten van u hebben een korte of een langere reis gemaakt om vandaag hier samen de eucharistie te vieren en de Stille Omgang te lopen. Het is bepaald geen veertig jaar, het is zelfs geen veertig dagen. Het is een korte reis. Maar ook dan merk je al wanneer je samen onderweg bent, als je samen bidt en stil bent, dat je dicht bij de Heer mag zijn, dat je je geloof in het centrum van je leven mag plaatsen. En niet alleen in het leven van jezelf, maar ook in de gemeenschap van de Kerk die onderweg is.

Het volk van God was maar liefst veertig jaar onderweg. Ze waren bevrijd uit de slavernij van Egypte. Ze konden de verdrukking achter zich laten en gingen een tocht tegemoet door de woestijn. Ze waren heel gauw echter het gevoel van bevrijding vergeten. Want toen er dorst was en honger begonnen ze Mozes zelfs aan te klagen: heb je ons hier in de woestijn laten komen om alsnog te sterven van honger en dorst? Mozes is geschokt. Maar God blijft zijn volk trouw en zal meerdere keren ook zijn volk van voedsel voorzien. Zo komt er manna uit de hemel, een soort brood dat als dauw op de aarde ligt en dat gegeten kan worden. Ook komen de kleine vogeltjes, talinkjes, die het volk van God mag vangen en mag nuttigen.

God blijft zijn volk nabij. En al heeft het volk in die veertig jaar vaak het gevoel dat ze er alleen voor staan, ze maken zelfs een gouden stierenbeeld om dat vervolgens als God te aanbidden, God blijft zijn volk trouw. Broeders en zusters, dat God zo dichtbij zijn volk is, is geen verdienste van mensen. En dat God zo trouw is aan zijn volk, komt niet door de trouw en de inzet van het volk van God. Nee, ze klagen, ze steunen en ze maken zelfs een afgodsbeeld. Maar toch is God dichtbij en leidt hen naar het beloofde land. Aan de ene kant is er sprake van bevrijding uit de slavernij. Aan de andere kant is het ook een voorbereiding van het hart van ieder afzonderlijk op het beloofde land, dat het in de mensen door mag dringen dat God zijn belofte trouw blijft, dat Hij nabij is.

Dat God nabij is, dat is voor het volk Israël uiteindelijk een enorme steun. Gods nabijheid, die hen ook nog eens voedt op moeilijke momenten. Maar God gaat verder, broeders en zusters, want God heeft de wereld zozeer lief dat Hij zijn enige Zoon heeft gezonden. Dat kunnen we lezen in het Johannes evangelie. God houdt zoveel van ons, dat Hij zijn eigen Zoon geeft. Hij stuurt Hem niet even langs om het woord te voeren, laat Hem niet een tijdje bij ons zijn om dan weer weg te gaan, maar Hij geeft zijn Zoon. En die Zoon, broeders en zusters, krijgt het zwaar te verduren. Want zijn liefde wordt vaak met kwaad beantwoord. En terwijl Hij woorden spreekt van geest en leven zijn er toehoorders die proberen Hem uit de weg te ruimen, die zelfs plannen smeden om Hem te doden.

En uiteindelijk wordt Hij gedood. Hij sterft aan het kruis. En niemand schijnt zich op dat moment om Hem te bekommeren. Zelfs de apostelen zijn bang en verschuilen zich. Uiteindelijk zijn het alleen Maria, de moeder Gods, en Johannes, de jongste van de

apostelen, die bij het kruis komen en de Heer hun vriendschap en trouw nogmaals laten zien. De Heer heeft met zijn leerlingen voor zijn avond van sterven maaltijd gehouden. En toen Hij brood nam zei Hij: dit is mijn Lichaam. Toen Hij de beker liet rondgaan zei Hij: dit is mijn Bloed. Inderdaad, de Heer heeft zichzelf laten breken aan dat kruis. En de Heer heeft zijn bloed vergrooten toen Hij stierf.

Broeders en zusters, het volk van God mocht de nabijheid van God ervaren, werd door Hem gevoed. Wij als volk van God in deze tijd, verbonden met vele mensen in alle talen en volken, mogen niet alleen de Heer nabij weten, maar we mogen Hem zelfs als voedsel ontvangen. Want brood en wijn worden in de viering van de eucharistie tot Lichaam en Bloed van onze Heer. Je kunt het niet zien, je kunt het niet proeven, maar met de ogen van het geloof en met de oren van ons vertrouwen mogen wij weten dat Jezus zegt: dit is mijn Lichaam, dit is mijn Bloed.

In het evangelie zegt Hij al: Ik ben het levende brood dat uit de hemel komt. Het stoot sommigen tegen de borst, die gedachte dat ze de Heer zouden eten. Maar een aantal van diezelfde mensen die deze woorden moeilijk konden verstaan, hebben niet geaarzeld om Hem aan het kruis te slaan en te doden. Maar de Heer heeft geen wraak genomen. De tocht door de woestijn heeft God niet weerhouden om zijn volk nabij te zijn en de kruisdood van Jezus heeft de Heer niet doen besluiten om afstand van ons te nemen, om ons de rug toe te keren. Jezus staat op uit de dood en als Hij bij zijn leerlingen komt, zijn er geen verwijten, maar zegt Hij: vrede zij u. En in zijn handen en zijn voeten kun je de wonden zien van de spijkers van het kruis.

Wij mogen vandaag de eucharistie vieren en weten dat de Heer net zo dicht bij ons is als bij de leerlingen van het eerste uur, geloven dat brood en wijn veranderen in het Bloed en Lichaam van Christus, en met eerbied mogen wij Hem ontvangen. Dat grote mysterie van de werkelijke aanwezigheid van de Heer in het sacrament is de grootste rijkdom die wij mogen koesteren en bewaren. In veel kerken valt het oog meteen op het tabernakel, waar het sacrament wordt bewaard en er brandt een lichtje om te laten zien dat de Heer werkelijk aanwezig is. En als we de Heer ontvangen, dan mogen we Hem ontvangen in ons hart. De Heer komt dichtbij ons niet alleen in woorden, niet alleen in belofte, maar in het sacrament komt Hij ook werkelijk in ons hart.

Zoals in Jezus' dagen mensen verwonderd waren toen Hij zei "Ik ben het brood dat uit de hemel neerdaalt", zijn er ook nu veel mensen die niet geloven in het sacrament van de eucharistie. Denken aan Jezus' laatste avondmaal gaat vaak nog wel als een soort historisch besef. En misschien ook wel als we zeggen: het is symbolisch, want we kunnen de Heer niet zien, maar als we naar het brood kijken dan denken wij aan Hem. Maar ons katholiek geloof zegt ons meer dan dat. Waar Jezus zegt "Ik ben de goede herder" dan geloven we Hem dat Hij onze herder is. Als Hij zegt "Ik ben de weg, de waarheid en het leven" dan geloven wij dat Hij ons de weg naar eeuwig leven opent, dat Hij de weg in zijn eigen persoon is. Als Hij dan zegt "Dit is mijn Lichaam, dit is mijn Bloed" dan mogen wij dat in vertrouwen aanvaarden zonder precies te kunnen zeggen hoe dat gaat.

Het geloof in de eucharistie, broeders en zusters, is in de loop der tijd vaak bestreden. Ik denk aan de HH. Martelaren van Gorinchem die in de zestiende eeuw voor hun vervolgers moesten komen om hun geloof te verantwoorden. Ze moesten twee dingen doen: hun band met de paus opgeven en daarnaast hun geloof in het sacrament van de eucharistie ontkennen. Ze hebben dat niet gedaan. En met de kracht van de Geest hebben zij gestaan voor hun geloof. Want wat Jezus zegt is waar. Ze hebben zelfs de plaatsen in de Schrift aangewezen om hun ondervragers nog de passages in de Schrift aan te wijzen: we hebben het als Kerk niet uit onze duim gezogen, we hebben niet zelf iets bedacht, het zijn de woorden van de Heer die ons dit duidelijk hebben gemaakt, Hij is ons leven, Hij schenkt ons zijn Lichaam en Bloed, de gekruisigde en verrezen Heer.

Dat hier het wonder, het mirakel van Amsterdam heeft plaatsgevonden, maakt duidelijk hoe belangrijk de Heer het vindt dat wij dat geloof bewaren in de eucharistie. De zieke man die de hostie kreeg, heeft de hostie uitgebraakt, maar kort daarna toen het braaksel in het vuur werd gegooid, kwam de hostie ongeschonden boven het vuur terug. Meerdere keren werd de hostie naar de kerk gebracht, om weer terug te keren bij de zieke. Het is de Heer zelf die bij de zieke wilde zijn. Het is de Heer zelf die zijn leven geeft voor ieder van ons. Als wij vandaag de eucharistie vieren en straks de Stille Omgang lopen, mogen wij opnieuw beseffen: de Heer is niet alleen dichtbij ons, hij leidt niet alleen ons leven, Hij is in ons in het sacrament van de eucharistie.

Mogen wij door de communie samen steeds meer in deze wereld tot het lichaam van Christus worden. Met vele ledematen, vele talenten en met verschillende generaties mogen we het lichaam van de Heer zijn waarvan Hij zelf het hoofd is. Misschien zouden we straks onderweg als we stil zijn de Heer kunnen danken voor dit grote sacrament. Misschien zouden we de Heer nogmaals kunnen danken voor zijn liefde en trouw. Dat Hij met ons meegaat, is niet ónze verdienste, maar zijn gave. Dat Hij centraal staat in onze Kerk en dat de eucharistie bron en hoogtepunt is, dat is de reden dat wij de Heer aanbidden in dit sacrament. Mogen wij op onze tocht de Heer in ons hart sluiten en, als we straks weer ieder naar onze eigen plaats gaan, die verbondenheid met de Heer en elkaar bewaren. Niet op eigen kracht. Maar door de kracht van de Heer. Niet door ons geloof alleen maar allereerst door zijn genade en zijn aanwezigheid. Want Hij is bij ons elke dag van ons leven, steeds opnieuw als een belofte en een werkelijkheid. Amen.